

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 58.188/2
du 21 septembre 2015

sur

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
10 novembre 1996 fixant les
modalités de l'agrément des
praticiens de l'art dentaire
titulaires d'un titre
professionnel particulier'

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 58.188/2
van 21 september 2015

over

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
10 november 1996 tot
vaststelling van de
erkenningmodaliteiten van de
beoefenaars van de
tandheelkunde, houders van
een bijzondere beroepstitel'

Le 16 septembre 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de la Santé publique à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal du 10 novembre 1996 fixant les modalités de l'agrément des praticiens de l'art dentaire titulaires d'un titre professionnel particulier'.

Le projet a été examiné par la deuxième chambre le 21 septembre 2015. La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT, président de chambre, Martine BAGUET et Luc DETROUX, conseillers d'État, Sébastien VAN DROOGHENBROECK et Marianne DONY, assesseurs, et Bernadette VIGNERON, greffier.

Le rapport a été présenté par Xavier DELGRANGE, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Martine BAGUET.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 21 septembre 2015.

*

Op 16 september 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Volksgezondheid verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 november 1996 tot vaststelling van de erkenningsmodaliteiten van de beoefenaars van de tandheelkunde, houders van een bijzondere beroepstitel'.

Het ontwerp is door de tweede kamer onderzocht op 21 september 2015. De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Martine BAGUET en Luc DETROUX, staatsraden, Sébastien VAN DROOGHENBROECK en Marianne DONY, assessoren, en Bernadette VIGNERON, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Martine BAGUET.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 21 september 2015.

*

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

« Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat artikel 1, 2° van het ministerieel besluit van 11 september 2013 houdende benoeming van de leden van de Raad van Tandheelkunde vernietigd werd bij arrest van de Raad van State nr. 231.521 van 11 juni 2015.

De Raad van Tandheelkunde heeft overeenkomstig artikel 4, § 4, 2° van het koninklijk besluit van 10 november 1996 tot vaststelling van de erkenningsmodaliteiten van de beoefenaars van de tandheelkunde, houders van een bijzondere beroepstitel onder andere als opdracht aan de Minister een met redenen omkleed advies te verstrekken over de aanvragen tot erkenning als stagemeeester of als stagedienst.

Om de stages van de kandidaat-tandartsen niet in het gedrang te brengen dienen de aanvragen tot erkenning als stagemeeester of als stagedienst zo snel mogelijk behandeld te worden. Bijgevolg dient dit besluit binnen de kortst mogelijke termijnen te worden bekendgemaakt ».

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations suivantes.

1. Les articles 86 et 88 de la loi 'relative à l'exercice des professions des soins de santé', coordonnée le 10 mai 2015, disposent :

« Art. 86. Nul ne peut porter un titre professionnel particulier ou se prévaloir d'une qualification professionnelle particulière qu'après avoir été agréé à cet effet par le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions ou par le fonctionnaire délégué par lui.

Art. 88. L'agrément visé à l'article 86 est accordé conformément à la procédure fixée par le Roi et pour autant qu'il soit satisfait aux critères d'agrément fixés par le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, sur avis, lorsqu'ils existent, des Conseils auxquels cette compétence est attribuée.

La pratique exclusive de la spécialité, à laquelle l'agrément visé à l'article 86 se rapporte, par un professionnel des soins de santé visé dans la présente loi coordonnée, peut valoir comme un des critères pour l'obtention et le maintien de l'agrément ».

Il revient donc au Roi de fixer la procédure d'agrément permettant de porter un titre professionnel particulier ou de se prévaloir d'une qualification professionnelle particulière.

2. L'arrêté royal du 10 novembre 1996 'fixant les modalités de l'agrément des praticiens de l'art dentaire titulaires d'un titre professionnel particulier' institue un Conseil de l'art dentaire (article 3, 1°), formé d'une chambre d'expression néerlandaise et d'une chambre d'expression française (article 4, § 1er), qui chacune comprend notamment six licenciés en sciences dentaires proposés sur une liste double par les associations professionnelles représentatives (article 5, § 1er, 2°).

L'arrêté royal précité institue également une Commission d'agrément pour chacun des titres professionnels particuliers accessibles aux praticiens de l'art dentaire (article 3, 2°), qui se compose d'une chambre d'expression néerlandaise et d'une chambre d'expression française (article 6, § 1er), qui chacune comprend un nombre de praticiens de l'art dentaire agréés comme titulaires du titre professionnel particulier concerné et présentés sur une liste double par les associations professionnelles représentatives (article 6, § 2, 2°), égal au nombre de praticiens de l'art dentaire occupant ou ayant occupé une fonction académique et, agréés comme titulaire du titre professionnel particulier concerné et présentés sur une liste double par les écoles dentaires (article 6, § 2, 1°).

3. Par un arrêt n° 231.521 du 11 juin 2015, la section du contentieux du Conseil d'État a annulé l'article 1er, 2°, de l'arrêté ministériel du 11 septembre 2013 'portant nomination des membres du Conseil de l'Art dentaire' pour le motif suivant :

« 6. Artikel 5 van het koninklijk besluit van 10 november 1996 bepaalt onder meer dat zowel de Nederlands- als de Franstalige kamer van de Raad van de Tandheelkunde bestaat uit, onder meer, zes licentiaten in de tandheelkunde voorgedragen op een lijst van dubbeltallen door de representatieve beroepsverenigingen, en dat de leden door de minister worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

Het koninklijk besluit van 21 februari 2011 waarnaar de verwerende partij verwijst bepaalt de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van tandartsen en de groeperingen van beroepsorganisaties van tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend. Het besluit bevat ook een aantal bepalingen inzake de verkiezingen van de vertegenwoordigers van de tandartsen in sommige beheersorganen van het RIZIV.

Artikel 6 van dit koninklijk besluit stelt dat de bepalingen van toepassing zijn op de mandaten die de vertegenwoordigers van de beroepsorganisaties van tandheelkundigen hebben in de organen die wettelijk deel uitmaken van het RIZIV. Hieruit volgt dat de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van de tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend, louter van toepassing zijn op de vertegenwoordiging van de beroepsorganisaties van tandheelkundigen in de organen die wettelijk deel uitmaken van het RIZIV. De Raad van de Tandheelkunde maakt wettelijk geen deel uit van het RIZIV. De bepalingen inzake representativiteit uit dit besluit zijn niet van toepassing bij de samenstelling van de Raad van de Tandheelkunde.

Een 'representatieve beroepsorganisatie' moet dus worden begrepen in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord. Van Dale, Groot woordenboek der Nederlandse taal, omschrijft een representatieve (beroeps)organisatie als 'een zodanige organisatie die voldoende gezag heeft om de beroepsgenoten te vertegenwoordigen' [...] ».

L'article 1er de l'arrêté royal du 21 février 2011 'déterminant les conditions auxquelles les organisations professionnelles de dentistes doivent répondre pour être considérées comme représentatives ainsi que les modalités de l'élection des représentants des dentistes au sein de certains organes de gestion de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité', adopté vu l'urgence sans consulter la section de législation du Conseil d'État, dispose :

« Article 1er. § 1er. Afin d'être reconnues représentatives ainsi que prévu aux articles 211, § 2, et 212 de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et

indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, les organisations professionnelles de dentistes doivent satisfaire aux conditions suivantes :

A. 1° avoir statutairement pour but principal la défense des intérêts professionnels des dentistes ;

2° s'adresser statutairement aux dentistes d'au moins deux régions visées à l'article 3 de la Constitution ;

3° percevoir statutairement auprès des dentistes affiliés des cotisations annuelles s'élevant au minimum au montant accordé aux fonctionnaires de l'autorité fédérale en vertu de la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public sans préjudice des dispositions qui s'appliquent aux dentistes qui sont répertoriés depuis moins de cinq ans par l'INAMI ;

4° démontrer que depuis 2 ans déjà, à la date fixée par Nous, à laquelle la liste électorale est dressée, il est satisfait aux dispositions précitées ;

5° compter au plus tard à la date de la transmission mentionnée dans le § 4 au moins 400 membres dentistes affiliés individuellement, répertoriés par l'INAMI, qui paient la cotisation fixée au 3° ou dont le montant total annuel des cotisations est au moins égal à 400 fois la cotisation fixée au 3°.

B. les conditions mentionnées au point A, 3° et 5°, doivent être remplies soit par l'organisation professionnelle, soit par la totalité des associations dont se compose l'organisation professionnelle ».

Les articles 211 et 212 de la loi 'relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités', coordonnée le 14 juillet 1994, disposent ce qui suit :

« Art. 211. § 1er. Conformément aux modalités fixées par le Roi, l'institut organise tous les quatre ans des élections réglant la représentation des organisations professionnelles représentatives des médecins, au sein des organes de l'Institut désignés par le Roi.

Les élections sont secrètes et sont organisées selon le système de la représentation proportionnelle.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions auxquelles doivent répondre les organisations professionnelles des médecins pour être reconnues comme représentatives. De plus, Il détermine pour chaque organe, la proportion entre médecins-généralistes et médecins-spécialistes, compte tenu plus particulièrement de la mission de cet organe.

§ 2. Le Roi détermine les dates auxquelles, au plus tard, un système d'élections semblable à celui prévu pour les organisations professionnelles des médecins et dont I1 détermine les modalités, est étendu aux organisations professionnelles des dentistes, ainsi qu'aux organisations des professions ou établissements, services ou institutions visées à l'article 26.

Art. 212. Le Roi peut déterminer les conditions auxquelles les organisations professionnelles des praticiens de l'art dentaire ainsi que les organisations de professions ou d'établissements, de services ou d'institutions visées à l'article 26 doivent répondre pour être considérées comme représentatives. Le Roi a ce même pouvoir en ce qui concerne les organisations de professions ou d'établissements, services ou institutions représentées dans les conseils techniques institués en vertu de l'article 29 ».

La section du contentieux administratif n'a pas considéré que l'habilitation contenue à l'article 212, première phrase, a une portée générale.

Elle se fonde en revanche sur l'article 6 de l'arrêté du 21 février 2011 pour considérer que les critères de représentativité fixés à l'article 1er de cet arrêté ne valent que pour les organes faisant légalement partie de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité.

Cet article 6 est rédigé comme suit :

« Les dispositions du présent arrêté royal s'appliquent aux mandats que les représentants des organisations professionnelles de dentistes détiennent dans les organes faisant légalement partie de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité ».

L'arrêté royal du 21 février 2011 a été remplacé par l'arrêté royal du 25 février 2015 'déterminant les conditions auxquelles les organisations professionnelles de praticiens de l'art dentaire doivent répondre pour être considérées comme représentatives ainsi que les modalités de l'élection des représentants des praticiens de l'art dentaire au sein de certains organes de gestion de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité', dont les articles 1er et 6 sont très similaires aux articles 1er et 6 de l'arrêté du 21 février 2011.

4. Le projet d'arrêté royal à l'examen tend donc à insérer dans l'arrêté royal du 10 novembre 1996 les conditions auxquelles une association professionnelle doit satisfaire pour être qualifiée de représentative.

En vertu de l'article 5/1, 1°, en projet de l'arrêté royal du 10 novembre 1996, l'association professionnelle doit « adopter la forme juridique d'une union professionnelle conformément à la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles ou d'une association sans but lucratif conformément à la loi du 27 juin 1921 sur les associations but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations ».

Ces associations professionnelles bénéficient donc la liberté d'association consacrée par l'article 27 de la Constitution.

Comme le rappelle souvent la section de législation du Conseil d'État,

« au regard du principe de la liberté d'association, il ne peut être admis que, fût-ce sous le couvert de conditions d'agrément ou d'octroi de subventions, l'autorité publique en vienne à fixer des règles affectant profondément l'existence, l'organisation et le fonctionnement d'associations de droit privé ou à imposer aux activités de ces associations des contraintes telles que celles-ci seraient dénaturées dans leur essence même »¹.

¹ Voir récemment, par exemple, l'avis 44.639/4 donné le 25 juin 2008 sur un avant-projet devenu le décret du 14 novembre 2008 'instaurant le Conseil de la Jeunesse en Communauté française', *Doc. parl.*, Parl. Comm. fr., 2008-2009, n° 591/1 ; l'avis 54.943/2 donné le 17 février 2014 sur un projet devenu l'arrêté du Gouvernement wallon du 24 avril 2014 'fixant les conditions relatives à l'agrément des centres de formation pour les indépendants et petites et moyennes entreprises et de leur directeur de centres'.

L'article 5/1, 4°, en projet, en ce qu'il impose la perception d'une cotisation aux membres de l'association, constitue une ingérence importante au regard de la liberté d'association, qu'il appartient à l'auteur du projet d'être en mesure de justifier.

*

Overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

De motivering in de brief luidt als volgt:

“Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat artikel 1, 2° van het ministerieel besluit van 11 september 2013 houdende benoeming van de leden van de Raad van Tandheelkunde vernietigd werd bij arrest van de Raad van State nr. 231.521 van 11 juni 2015.

De Raad van Tandheelkunde heeft overeenkomstig artikel 4, § 4, 2° van het koninklijk besluit van 10 november 1996 tot vaststelling van de erkenningsmodaliteiten van de beoefenaars van de tandheelkunde, houders van een bijzondere beroepstitel onder andere als opdracht aan de Minister een met redenen omkleed advies te verstrekken over de aanvragen tot erkenning als stagemeeester of als stagedienst.

Om de stages van de kandidaat-tandartsen niet in het gedrang te brengen dienen de aanvragen tot erkenning als stagemeeester of als stagedienst zo snel mogelijk behandeld te worden. Bijgevolg dient dit besluit binnen de kortst mogelijke termijnen te worden bekendgemaakt.”

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

1. De artikelen 86 en 88 van de wet ‘betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen’, gecoördineerd op 10 mei 2015, luiden als volgt:

“Art. 86. Niemand kan een bijzondere beroepstitel dragen of zich beroepen op een bijzondere beroepsbekwaamheid, dan na door de minister bevoegd voor Volksgezondheid of de door hem gemachtigde ambtenaar hiertoe te zijn erkend.

Art. 88. De erkenning bepaald in artikel 86 wordt toegekend overeenkomstig de door de Koning vastgestelde procedure en voor zover is voldaan aan de erkenningscriteria die zijn vastgesteld door de minister bevoegd voor Volksgezondheid, op advies, wanneer zij bestaan, van de Raden waaraan deze bevoegdheid is toegewezen.

De exclusieve uitoefening van de specialiteit, waarop de erkenning bedoeld in artikel 86 betrekking heeft, door een in deze gecoördineerde wet bedoelde gezondheidszorgbeoefenaar, kan gelden als één van de criteria voor de verkrijging en het behoud van de erkenning.”

Het staat bijgevolg aan de Koning om de procedure vast te stellen voor de erkenning op basis waarvan men een bijzondere beroepstitel mag dragen of men zich op een bijzondere beroepsbekwaamheid mag beroepen.

2. Bij het koninklijk besluit van 10 november 1996 ‘tot vaststelling van de erkenningsmodaliteiten van de beoefenaars van de tandheelkunde, houders van een bijzondere beroepstitel’ wordt een Raad van de tandheelkunde opgericht (artikel 3, 1°), bestaande uit een Nederlandstalige en een Franstalige kamer (artikel 4, § 1), die elk bestaan uit onder meer zes licentiaten in de tandheelkunde voorgedragen op een lijst van dubbeltallen door de representatieve beroepsverenigingen (artikel 5, § 1, 2°).

Bij het voornoemde koninklijk besluit wordt eveneens een Erkenningscommissie opgericht voor elk van de bijzondere beroepstitels waartoe de beoefenaars van de tandheelkunde toegang hebben (artikel 3, 2°), bestaande uit een Nederlandstalige en een Franstalige kamer (artikel 6, § 1), die elk bestaan uit een aantal beoefenaars van de tandheelkunde die erkend zijn als houder van de betrokken bijzondere beroepstitel en op een lijst van dubbeltallen door de representatieve beroepsverenigingen zijn voorgedragen (artikel 6, § 2, 2°), gelijk aan het aantal beoefenaars van de tandheelkunde die een academisch ambt bekleden of hebben bekleed, erkend zijn als houder van de betrokken bijzondere beroepstitel en voorgedragen zijn op een lijst van dubbeltallen door de Scholen voor Tandheelkunde (art. 6, § 2, 1°).

3. Bij arrest nr. 231.521 van 11 juni 2015 heeft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State om de volgende reden de nietigverklaring uitgesproken van artikel 1, 2°, van het ministerieel besluit van 11 september 2013 ‘houdende benoeming van de leden van de Raad van de Tandheelkunde’:

“6. Artikel 5 van het koninklijk besluit van 10 november 1996 bepaalt onder meer dat zowel de Nederlands- als de Franstalige kamer van de Raad van de Tandheelkunde bestaat uit, onder meer, zes licentiaten in de tandheelkunde voorgedragen op een lijst van dubbeltallen door de representatieve beroepsverenigingen, en dat de leden door de minister worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

Het koninklijk besluit van 21 februari 2011 waarnaar de verwerende partij verwijst bepaalt de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van tandartsen en de groeperingen van beroepsorganisaties van tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend. Het besluit bevat ook een aantal bepalingen inzake de verkiezingen van de vertegenwoordigers van de tandartsen in sommige beheersorganen van het RIZIV.

Artikel 6 van dit koninklijk besluit stelt dat de bepalingen van toepassing zijn op de mandaten die de vertegenwoordigers van de beroepsorganisaties van tandheelkundigen hebben in de organen die wettelijk deel uitmaken van het RIZIV. Hieruit volgt dat de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van de tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend, louter van toepassing zijn op de vertegenwoordiging van de beroepsorganisaties van tandheelkundigen in de organen die wettelijk deel uitmaken van het RIZIV. De Raad van de Tandheelkunde maakt wettelijk geen deel uit van het RIZIV. De bepalingen inzake representativiteit uit dit besluit zijn niet van toepassing bij de samenstelling van de Raad van de Tandheelkunde.

Een ‘representatieve beroepsorganisatie’ moet dus worden begrepen in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord. Van Dale, Groot woordenboek der Nederlandse taal, omschrijft een representatieve (beroeps)organisatie als ‘een zodanige organisatie die voldoende gezag heeft om de beroepsgenoten te vertegenwoordigen’ [...]”.

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 februari 2011 ‘tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend evenals van de nadere regelen betreffende de verkiezingen van vertegenwoordigers van de tandartsen in sommige beheersorganen van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering’, dat gelet op de dringende noodzakelijkheid is vastgesteld zonder dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State om advies is verzocht luidt als volgt:

“Art. 1, § 1. Om als representatief te worden erkend zoals bedoeld in artikelen 211, § 2, en 212 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, moeten de beroepsorganisaties van de tandartsen voldoen aan de volgende voorwaarden:

A. 1° statutair de verdediging van de beroepsbelangen van tandartsen tot hoofddoel hebben;

2° zich statutair richten tot de tandartsen van ten minste twee gewesten, bedoeld in artikel 3 van de Grondwet;

3° statutair van de aangesloten tandartsen jaarbijdragen innen gelijk aan minimaal het bedrag van wat wordt toegekend aan de ambtenaren van de federale overheid ingevolge de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector onverminderd de statutaire bepalingen die gelden voor tandartsen die minder dan vijf jaar gerepertorieerd zijn bij het RIZIV;

4° aantonen dat reeds gedurende 2 jaar wordt beantwoord aan de vorengenoemde bepalingen op de door Ons vastgestelde datum waarop de kiezerslijst wordt opgesteld;

5° uiterlijk op de datum van de zending bedoeld in § 4 minstens 400 individueel aangesloten leden-tandartsen, gerepertorieerd bij het RIZIV, tellen die de in 3° bepaalde bijdrage betalen of waarvan het totaal jaarlijkse bijdragebedrag gelijk is aan minstens 400 maal de in 3° bepaalde bijdrage.

B. aan de voorwaarden bedoeld in A, 3° en 5°, moet worden voldaan hetzij door de beroepsorganisatie hetzij door het geheel van de verenigingen waaruit de beroepsorganisatie is samengesteld.”

De artikelen 211 en 212 van de wet ‘betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen’, gecoördineerd op 14 juli 1994, luiden als volgt:

“Art. 211. § 1. Overeenkomstig de door de Koning vastgestelde modaliteiten organiseert het Instituut om de vier jaar verkiezingen op basis van welke de vertegenwoordiging van de representatieve beroepsorganisaties van de geneesheren wordt geregeld in de door de Koning aangeduide organen van het Instituut.

De verkiezingen zijn geheim en geschieden volgens het kiessysteem van evenredige vertegenwoordiging.

De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van de geneesheren moeten voldoen om als representatief erkend te worden. Daarenboven bepaalt Hij voor elk orgaan de verhouding van de algemeen geneeskundigen en de geneesheren-specialisten, inzonderheid rekening houdende met de opdracht van dat orgaan.

§ 2 De Koning bepaalt de data waarop uiterlijk een kiessysteem zoals dat waarin is voorzien voor de beroepsorganisaties van de geneesheren en waarvan Hij de modaliteiten

vaststelt, wordt verruimd tot de beroepsorganisaties van tandartsen alsook de in artikel 26 bedoelde organisaties van beroepen of inrichtingen, diensten of instellingen.

Art. 212. De Koning kan bepalen aan welke voorwaarden de beroepsorganisaties van de tandheeldkundigen alsook de in artikel 26 bedoelde organisaties van beroepen of inrichtingen, diensten of instellingen moeten voldoen om als representatief te worden beschouwd. De Koning bezit dezelfde macht ten aanzien van de organisaties van beroepen of inrichtingen, diensten of instellingen vertegenwoordigd in de krachtens artikel 29 opgerichte technische raden.”

De afdeling Bestuursrechtspraak heeft niet geoordeeld dat de machtiging vervat in artikel 212, eerste zin, een algemene strekking heeft.

Ze steunt daarentegen op artikel 6 van het besluit van 21 februari 2011 voor haar oordeel dat de representativiteitscriteria vastgelegd in artikel 1 van dat besluit alleen gelden voor de organen die wettelijk deel uitmaken van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Dat artikel 6 luidt als volgt:

“De bepalingen van dit koninklijk besluit zijn van toepassing op de mandaten die de vertegenwoordigers van de beroepsorganisaties van tandheeldkundigen hebben in de organen die wettelijk deel van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering uitmaken.”

Het koninklijk besluit van 21 februari 2011 is vervangen door het koninklijk besluit van 25 februari 2015 ‘tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van tandartsen moeten voldoen om als representatief te worden erkend evenals van de nadere regelen betreffende de verkiezingen van vertegenwoordigers van de tandartsen in sommige beheersorganen van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering’, waarvan de artikelen 1 en 6 erg veel gelijkenis vertonen met de artikelen 1 en 6 van het besluit van 21 februari 2011.

4. Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit strekt er dus toe in het koninklijk besluit van 10 november 1996 de voorwaarden in te voegen waaraan een beroepsvereniging moet voldoen om als representatief te worden bestempeld.

Krachtens het ontworpen artikel 5/1, 1°, van het koninklijk besluit van 10 november 1996, moet de beroepsvereniging “de juridische vorm aannemen van een beroepsvereniging overeenkomstig de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen of van een vereniging zonder winstoogmerk overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen”.

Die beroepsverenigingen genieten dus de vrijheid van vereniging verankerd in artikel 27 van de Grondwet.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft er reeds vaak op gewezen dat “in het licht van het beginsel van de vrijheid van vereniging niet kan worden aanvaard dat de overheid, zij het onder het mom van voorwaarden voor de erkenning en voor de toekenning van subsidies, regels stelt die het bestaan, de organisatie en de werking van privaatrechtelijke verenigingen grondig veranderen, of op de werkzaamheden van die verenigingen zulke beperkingen stelt dat die verenigingen hun wezen zelf zouden verliezen.”¹

Doordat het ontworpen artikel 5/1, 4°, voorziet in de verplichting om bij de leden van de vereniging een bijdrage te innen, vormt die bepaling in het licht van de vrijheid van vereniging een grote inmenging, die de steller van het ontwerp moet kunnen verantwoorden.

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Bernadette VIGNERON

Pierre VANDERNOOT

¹ Zie niet zo lang geleden bijvoorbeeld advies 44.639/4, verstrekt op 25 juni 2008 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 14 november 2008 ‘tot oprichting van de Jeugdraad in de Franse Gemeenschap’, *Parl.St. Fr.Parl.* 2008-09, nr. 591/1; advies 54.943/2, op 17 februari 2014 verstrekt over een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Waalse Regering van 24 april 2014 ‘tot bepaling van de voorwaarden betreffende de erkenning van de opleidingscentra voor de zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen en van hun centrumdirecteur’.